

20 augustus 2024,

Geachte medewerkers van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,

Naar aanleiding van de internetconsultatie Vaststelling bijdragen en wegingsfactoren kunststofproducten voor eenmalig gebruik 2024 met het verzoek te reageren op de uitvraag, lichten wij onze visie toe.

Allereerst willen wij aangeven dat de wijze en tijdstip waarop deze internetconsultatie uitgezet is geen schoonheidsprijs verdient en dat de communicatie omtrent de hoogte van de SUP-bijdragen per inwoner te wensen overlaat.

In 2023 is de berekening waarop de bijdrage wordt berekend met de gebiedsbeheerders gedeeld alsook de voorlopig te verwachten SUP-bijdragen. Dit zou voor onze gemeente 3,02 per inwoner zijn. Er is toen door medewerkers vanuit Rijkswaterstaat alsook het Ministerie van I&W aangegeven dat men er rekening mee kon houden dat de toe te kennen gelden over 2023 per inwoner niet veel zouden afwijken. Daarnaast werd aangegeven dat de gelden die uitgekeerd gaan worden over 2023 per eind Q1 van 2024 bekend zouden worden gemaakt. Begin april was er nog steeds niets bekend. Daarnaast gevraagd, niet actief gecommuniceerd vanuit Rijkswaterstaat, werd aangegeven dat de bijdrage per inwoner per 1 juni 2024 bekend zou worden gemaakt. Nu blijkt dat het bedrag waar wij als gemeente per inwoner op kunnen rekenen naar beneden is bijgesteld naar 2,42 euro. Dit is geen kleine afwijking, maar een forse afwijking. Door deze werkwijze is het voor gemeenten zeer moeilijk om een juiste begroting voor zwerfafval samen te stellen.

De wijze en het tijdstip waarop er gecommuniceerd is over deze internetconsultatie is op zijn zachtst gezet niet handig te noemen. Er is, voor zover wij weten, niet duidelijk en actief gecommuniceerd over deze internetconsultatie richting gebiedsbeheerders. Daarnaast is het uitzetten van deze consultatie, tijdens het zomerreces, ook geen handige zet. Gebiedsbeheerders krijgen hierdoor niet de gelegenheid om hun mening te geven.

In de consultatie staat vermeld dat met dit uitvoeringsbesluit de bedragen voor het jaar 2024 worden vastgesteld. Bij navraag bleek dit niet te kloppen. Deze consultatie gaat over de bedragen voor 2023 welke worden uitbetaald in 2024. Dit geeft verwarring.

Hieronder onze visie per punt:

1. *De artikelen van het besluit: zijn er redenen om aan te nemen dat er informatie mist op basis waarvan de bedragen en verdeelsleutels aangepast moeten worden? Zo ja, dan dit graag goed onderbouwd toelichten.*

Wat betreft de verdeling van de gelden voor kunststofhoudende tabaksfilters is volgens ons een grote rekenfout gemaakt. Het is bekend dat de kleinere gemeenten meer moeite hadden om de opruimkosten in beeld te brengen, maar de kosten voor het opruimen van sigarettenfilters en verwerking hiervan zal voor de individuele gemeenten verhoudingsgewijs hetzelfde zijn. Hiermee geven we aan dat er een correlatie is tussen het aantal inwoners in Nederland en de opruimkosten ten aanzien van sigarettenfilters. In de huidige berekening wordt er onterecht onderscheid gemaakt in de hoogte van het bedrag per roker per gemeente. Het is niet zo dat 40% van de rokers in de grote steden woont en dat daar verhoudingsgewijs veel meer sigarettenfilters liggen. Gemiddeld rookt 19% van de Nederlandse bevolking en deze rokers zijn evenredig verdeeld over heel Nederland. Dit betekent dat elke gemeente verhoudingsgewijs evenveel kosten maakt om de sigarettenfilters op te ruimen. Wij pleiten ervoor om de bijdrage voor de opruimkosten betaald vanuit de tabaksindustrie € 42.994.311,40 eerlijk te delen over de 17.942.942 inwoners van Nederland. Dit betekent dat elke gemeente ongeveer € 2,40 per inwoner zou moeten ontvangen als tegemoetkoming in de opruimkosten van de sigarettenfilters.

Gebiedsgrootte, toerisme, rivieren, natuurgebieden en industrie zijn niet opgenomen in de gebiedskenmerken. Al de hiervoor benoemde kenmerken hebben te maken met bezoekersbewegingen of het schoonhouden van gebied. Ook deze kenmerken zijn van groot belang op de opruimkosten van zwerfafval

2. *De algemene toelichting: maakt de toelichting voldoende duidelijk op welke wijze de bedragen en verdeelsleutels tot stand zijn gekomen? Zo nee, dan dit graag goed onderbouwd toelichten.*

De algemene toelichting maakt onvoldoende duidelijk op welke wijze de vergoeding tot stand is gekomen. Er wordt namelijk een andere berekening gebruikt dan tijdens de proefberekening. Wij gaan ervan uit dat dit te maken heeft met de wegingsfactoren.

Er is niet tot nauwelijks te achterhalen op welke wijze deze wegingsfactoren tot stand zijn gekomen, ook niet na het napluizen van de Staatscourant Regeling Kunststofproducten voor eenmalig gebruik van 29 maart 2022. Het is niet te achterhalen op welke wijze de gebiedskenmerken zijn gebruikt om te komen tot de wegingsfactoren. Onder andere toerisme, gebiedsgrootte en industrie zijn niet opgenomen in deze gebiedskenmerken. Vanwege deze reden kan er afgevraagd worden of de wegingsfactoren op dit moment een reëel beeld geven.

In 2023 heeft gemeente Rheden deelgenomen aan de benchmark Zwerfafval. Uit deze cijfers bleek dat de kosten die gemeente Rheden maakt om de SUP- producten (exclusief sigarettenfilters) op te ruimen en te verwerken hoger lagen dan de nu berekende €2,42 per inwoner. Daarnaast is het vreemd dat een kleine gemeente €2,65 euro per inwoner toebedeeld heeft gekregen en middelgrote gemeente €2,42 per inwoner. Zeker gezien het feit dat aan grote gemeenten €2,91 per inwoner en grote steden €10,79 per inwoner is toebedeeld. Hieruit blijkt hoe meer inwoners hoe hoger de kosten. De verdeling was in eerdere berekeningen eerlijker voor middelgrote gemeenten.

Namens College van Burgemeester en Wethouders,

Wethouder Dorus Klomberg